

KALATE BAA PAUL A NGA TILI BOTE YA KORENT

Mebatan

(Gal 1 : 1-3 ; Kol 1 : 1, 2)

1 1 Ma Paul, nlômane Krist Yésus amu nkômbane Zambe, a Timôteus, mojañe wongan, e be kirke Zambe é ne e Korent, ba be ne mimfufub mise mi ne e ngum Akaya. 2 Mvam é bo'ó e be mia a mvo'é, bi so'ó e be Zambe Tate wongan a e be Nti Yésus Krist.

Paul A Ve Akéva e Mvus Njuk

(M.M. 19 : 23-40 ; 2 Kor 4 : 8-12 ; Fil 1 : 27-30 ; 2 Tim 2 : 8-13)

3 M'ave Zambe akéva, Esa Nti wongan Yésus Krist, Tate nkoan éngôngo, a Zambe mvolan minlem ôse, 4 nyô a nga volô bia minlem e minju'u miangane mise été, ane bi aye bo ngul ya volô minlem mi ba bese be ne minju'u été a mvolan bi avolebane wô minlem e be Zambe. 5 Amu aval ane bi abulu kabane minju'u mi Krist, nalé ate, amu Krist, bi aye kabane fe mvolane minlem. 6 Nge bi atobane minjuk, nalé a ne amu mvolane wônan a nyian ; a nge bi avolôbane minlem, e ne fe amu mvolane minleme wônan, ñwô mi ayen éyoñ mi atu'a jibi avale mintaé ete dada fe bi ajibi. 7 Ndinleme jangan mfa'a wônan é ne te fô'ôsan ; amu bi ayeme na, aval ane mi akabane mintaé miangan, aval ete fe mi aye kabane mvolane minlem wongan.

8 A bobajañ, bi nji kômbô mi dimi'i aka'a njuk bi nga tôbane de e Asia ; amu bi nga juk étua nju'an, a tya'aban abime ya te ngul ya jibi, ane bi nji fe bi ndinlem ya ényiñ ébien. 9 Ve bi nga wô'ôtane na bi nyoñeya mekua ya awu ; ve nalé a nga bo bia na bi bo te ye'ebe biabebian, ve e be Zambe, nyô a wômôlô miñwuan ; 10 nnye a nga vaa bia aka'a angôndô awu ete été, a nnye fe a ye vaa bia été ; e be nye, bi nga futi ndinleme jangane na a ye beta vaa bia. 11 Mia fe mi ayiane volô bia a meye'elan, nalé abui d'aye ve akéva amu ajô dangan, amu ébotan é nga veban e be bia ane éyalane ya abui meye'elan.

Mbu'ane Dulu Paul

(1 Kor 4 : 18-21 ; 16 : 5-7 ; 1 Tés 2 : 3-12)

12 Amu ngunguane wongan ñwô wu, nkañete mone tyiña nleme wongan ô ne na, bi nga wulu e si nyô, adañedañ mfa'a wônan, e ntaban ô ne mfuban a bebela nkoane Zambe woñ, sa amu fe'e ya si ndôn nyô, ve amu mvame Zambe. 13 Amu bi nji tili mia jam, ve di mi ne ngul ya lañ a wôk ; me ne ndinleme na, mi aye tu'a wôk, 14 aval ane mi maneya wôk abim éziñ, na mi ne ngul ya bo mebun mfa'a wongan ane bia fe bi ne bo mebun mfa'a wônan, e môse Nti Yésus.

15 Amu me nga tu'a yeme jame di, nde me nga kômbô zu e be mia ôsusua, nalé mi aye bi mevak me bim mebaé ; 16 me nga kômbô jome mia éyoñ m'ake tulan e Makédônia, a beta bulan e be mia me so'o e Makédônia, a mi lí'itane ma dulu m'ake e Yudéa. 17 Ye me nga bo éveves éyoñ me nga bôndé fe'e nyô ? Ye m'abôndé mefe'e mam ane môta minsôn, tyi'ibi ya jô na, Yaa nge na, Momo, été jia ? 18 Ve ane Zambe a ne nyô ya buni, mejô mangan me nji bo Yaa a Momo. 19 Amu na, Mone Zambe, Yésus Krist, nyô bia Silvanus, a Timôteus a ma, bi nga kate foé e be mia, a mbe ke Yaa a Momo ; ve e be nye a ne kom ése Yaa. 20 Amu mintiñetane mi Zambe mise mi akoé Yaa wob e be nye. Amu jam ete bi ajô Amen amu nye, mfa'a ya дума Zambe. 21 Ve ane Zambe nnye a telé bia be mia e be Krist, a nnye a nga lôme bia ; 22 a maneya fe fete bia a éfeta'a jé, a veyá bia Nsisime wé e minleme miangan été ane éban.

23 Nde m'aloene Zambe ngaa ya nsisime wome na, amu me nga kame mia, nde me nga bo te kui e Korent ; 24 amu bi za tibi mbunane wônane yôb ; amu bi abo ésaé bia be mia mfa'a ya meva'a menan, amu mi tele ngul e mbunane wônán été.

2 1 Amu mamien me nga tyi'i de na, me bo te ve mia ôlun ôfe a njomane wom. 2 amu nge m'ave mia ôlun, za a ne wôé a ye ve me mevak, ve môt me nga ve ôlun ? 3 Nde me nga tili aval ane me nga bo, na, éyoñ m'aye kui, me bo te bi ôlun e be ba be nga yiane ve mia mevak, amu me nga tu'a wô'ôtan e be mia bese na, meva'a mam m'aye bo meva'a menan mia bese. 4 Amu me nga tili mia éyoñ me nga bili abui njuk a mintaé e nlem a mili'i abui, na me za ve mia ôlun, ve amu na, mi yem abui nye'an me bili mfa'a wônán.

Njaman Nseb Etom

(Luk 17 : 3 ; 2 Kor 7 : 5-16)

5 Nde nge môt éziñ a nga ve ôlun, sa ma a nga ve ôlun, ve abim éziñ nalé, me za dañe nné, e be mia bese. 6 Meleb mete abui bôt e nga ve môt ate m'ayiane nye : nalé mi ayiane bulane jamé nye a volô nye, a za bo na môt ate a ye fitiban a ôlun vi adañ. 8 Ajô ete nde m'aye'elane mia na, mi tu'a liti nye'ane wônán mfa'a wé. 9 Amu jam ete me nga tili mia, ane me ne bôbôlô mia, me yem nge mi ne mewôk mfa'a ya mam mese. 10 Amu nyô ase mi ajamé, ma fe m'ajamé. Jam me jaméya, nge me jaméya jam éziñ, me jaméya de amu mia mise me Krist, 11 nde ete Satan a ye bo te dañe bia ; amu bi nji dimi mefe'e mé.

Biyebé bi Paul A Mvolan

(Rôm 15 : 17-19 ; 1 Kor 1 : 17-24 ; 2 Kor 4 : 1-7)

12 Nde éyoñ me nga kui e Trôas a kate mbamba foé Krist, mbé ô nga yombô ma e be Nti ; 13 ve nleme wom ô nga bo te wo'an, amu me nji koé mojañe Titus wôé. Nalé me nga mane ya'ane be, ane me nga ke e Makédônia.

14 Nde akéva e bo'o e be Zambe, nnye a liti bia zen ya fôn e be Krist kom ése, nde amu bia, a mialan menyum ya ñyemane ya yeme nye vôm ase. 15 Amu bi ne bityita'a menyum bi Krist e be Zambe mfa'a ya ba b'ajañ,

Rev. Matthias MEYE

Secretary General

16 e be nyô menyum m'aso awu akui awu, e be nyô mbok, menyum m'aso ényíñ akui ényíñ. Nde za a ne yiane mam mete ? 17 Amu bi nji bo ane abui d'akuane mejô me Zambe ; ve ane bôt be ne bebela, ane ba Zambe a nga lôm, bi akobô e be Krist bi tele asu Zambe.

Bebobisaé Ya Mfefe Elat

(1 Kor 9 : 1-3 ; 2 Kor 4 : 6, 7 ; 5 : 18-21)

3 1 Ye bi beta se'e biabebien ? Nge na, Ye bi ayi bekalate be nse'an ya liti mia, ane bevo'o b'abo, nge ba b'aso e be mia ? 2 Miabeben mi ne kalate nse'ane wongan, ntilane a minleme mienan, ane bôte bese be ne yem a lañ ; 3 a mi aliti na mi ne kalate a so e be Krist nnye bi nga ve, ntilan sa a tiñeti, ve a Nsisime vevea Zambe, sa a zesé bifase meko'o été, ve a meko'o ya minlem mi bôt.

4 Aka'a ndinlem ete bi bili amu Krist mfa'a Zambe. 5 Sa amu na, bi ayian mfa'a wongan bibebien, ane bi ne simesan jam éziñ e so'o e be bia ; ñyiane wongan a so e be Zambe, 6 nnye a nga bo na bi yiane bo bebobisaé ya mfefe élat, sa wu ya ntilane kalate ve a Nsisim ; amu ntilane mvinda w'awôé, ve Nsisim w'ave ényíñ.

7 Nde nge ésaé ya awu, nje é mbe nkpwelan a bikanga e meko'o yôb, é nga zu a aka'a étôtok, aval ane bone be Israël be mbe te ngule ya fombô asu Môze amu mfaéane ya asu dé, ñwô ô nga sibi, 8 amu jé ésaé ya Nsisim j'aye bo te boban a étôto'o j'adañ ? 9 Amu nge ésaé ya mekua é nga bili étôtok, wôna ésaé ya zôsô j'ayiane dañe je étôtok. 10 Nde ajô di e ne na, jôm é nga bili étôtok é ntoo teke'e fe étôtok, amu étôto'o ya jôm j'adañe je. 11 Amu nge jôm j'asibi é nga so a étôtok, jôm é toto j'ayiane dañe bi étôtok.

12 Ajô ete, amu bi bili aka'a ndinlem ete, nde bi mbili abui ngule minlem, 13 sa ane Môze, nnye a nga beté ébuta'a asu dé ane bone be Israël b'aye bo te yen memane ya nsibane ya étôtok. 14 Ve minleme miab mi nga bo ayet ; amu azukui môse wu, éyoñ b'alañe nnôm élat, ébutat'a éte ébien é ngenan é too, te mvasan, amu j'avas ve amu Krist. 15 Yaa, azukui môse wu, éyoñ ése Môze a lañeban, ébuta'a é bete e minleme miab e yôb ; 16 ve éyoñ môt a kôñelan e be Nti, ébuta'a éte é vasé. 17 Nde Nti nnye a ne Nsisim, a vôm Nsisim ô too, éto nti é ne. 18 Nde bia bese bi nto asu te mbutan, ñyenan bi ayen étôto'o Nti, bi avañesan ane éyeka'a jé ébien, akôlô étôto'o akui étôtok ; amu jam ete d'aso e be Nti, nyô a ne Nsisim.

Akum E Too E Mevi'e M'etek

(2 Kor 2 : 14-17 ; 1 Tés 2 : 1-6)

4 1 Ajô ete, viðm bi bili ésaé ji, aval ane bi nga koban éngôngo, bi ne te bo minlem atek. 2 Bi maneya jô'é mezen m'ôson, mezen me solô ; bi abene bo biles nge medu'an a mejô me Zambe, ve amu nkoban ne ngeñ ya benya mejô bi ne ngul ya se'e biabebien e be mone tyiñe nleme môt ase e mise me Zambe. 3 Nde nge mbamba foé wongan a ne mbutan, a ne mbutan ve e be ba b'ajañ. 4 Mfa'a ya ajô dab, Zambe ya miaé wu a maneya ve minsismesane ya ba be ne te buni ndim, a kame be na be bo te yen éfufub mbamba foé ya étôto'o Krist, nyô a ne

éyeka'a Zambe. 5 Amu bi ne te kañete biabebien, ve Yésus Krist, Nti, a biabebiene ke ane bebobisaé benan amu ajô Yésus. 6 Amu Zambe, nyô a nga jô na, " Efufub é faék," é so'o dibi été, nnye a nga faé éfufub minlem miangan été, ane bi aye ve éfufub ñyemane ya étôto'o Zambe é ne asu Krist.

7 Ve bi bili akum ete e meví'e me éte'e été, ane bi aye liti éwôlô ngul nje é ne jôme Zambe, a sa jôm j'aso e be bia. 8 amu bi bili njuk mezen mese, ve teke fitiban ; bi asôane bisô, ve fe' é ngenane te jañe bia ; 9 bi akpwe'eleban, ve teke nlí'an ; bi ne nduman e si, ve teke wôéban ; 10 bi be' awu Yésus kom ése nyôl été, nde ete ényíñe Yésus é ne yené e menyôle mangan été. 11 Amu nté bi vee, bi aveban awu kom ése amu ajô Yésus, nde ete ényíñe Yésus é ne yené e minsôn mi awu miangan été. 12 Nalé ate awu d'abo ésaé e be bia, ve ényíñ e be mia. 13 Nde, amu bi bili avale nsisime da ya mbunan, aval ane nyô a nga tili a nga bili, na, " Me nga buni, nde fe me nga kobô," bia fe bi abuni, nde fe bi akobô, 14 bi ayeme na, nyô a nga wômôlô Nti Yésus, nnye a ye fe wômôlô bia a Yésus, a telé bia be mia asu dé. 15 Amu mam mete mese me ne amu mia, nde ete, ane mvam j'amialan e be bôt abui abui, é ne fôlô mvean akéva mfa'a duma Zambe.

Nyiñan Amu Mbunan

(M.M. 24 : 15, 16 ; Rôm 8 : 17, 18, 23-25 ; Fil 1 : 23 ; Behéb 12 : 28, 29 ; 1 Pét 1 : 6, 9 ; 1 Yôh 3 : 2, 3)

16 Ajô ete bi ne te bo minlem atek. Akôsabo nyôle jangan ya atan j'awu ntuk, nyôle jangan ya été j'aveñesan mfefé môs ane môs. 17 Amu éveves nju'u ya éyoñe ji j'akômesane bia adit étôto'o ya nnôm éto mfa'a wongan, nde e ne teke'e ave'an, 18 ane bi afombô, sa biôm bi ayené, ve bi bi ne te yené ; amu biôm bi ayené bi alôt, ve bi bi ne te yené, bi too nnôm éto.

5 1 Amu bi ayeme na, nge ébeme tyia jangan bi too été j'atyamban bi bili nlôñane w'aso e be Zambe, nda ya nnôm éto é nji boban a mo, é ne yôb été. 2 Amu vôme nyô, bi atat, bi adañe yi na, bi jaé étaba'a jangan ya yôb, 3 amu na, éyoñ bi jaéya je, bi aye bo te yené soé. 4 amu nté bi ngenan ébeme ji été, bi atat a biyebé ; sa amu na, bi akômbô vaa je, ve na bi jaléban nde ete jôm j'awu j'aye mineban ényíñ été. 5 Nyô a nga kôme bia na bi yiane jam ete ebien, a ne Zambe, nnye a veyá bia Nsisim ane mbômô.

6 Ajô ete bi ne ngul e nlem kom ése ; bi ayeme na, nté bi ne e mvôk e nyôl été, bi ne nkandan a Nti, 7 amu bi awulu a mbunan, sa a ñyenan. 8 Bi ne ngul e nlem, bi akômbô viane kandane nyôle nyô, a tabe e mvôk e be Nti. 9 Ajô ete, to bi ne e mvôk, nge nkandan, bi asôñe na bi fuu nye nlem. 10 Amu bia bese bi ayiane yené asu éto ntyí'ane mejô Krist, ane môt ase a ye nyoñ mvaé nge abé, aval ane jam a nga bo a nyôle jé e né.

Esaé Ya Nlatane Nbwa

(Luk 24 : 47 ; M.M. 17 : 30, 31 ; Rôm 5 : 8 ; 6 : 2-13 ; 1 Kor 6 : 19, 20 ; 2 Kor 6 : 1, 2 ; Ef 4 : 20-24)

Rev. Matthias MEYE

Secretary General 1961

11 Ajô ete, amu bi ayeme woñ Nti, bi adutu bôt ; ve jôm bi né, Zambe a yem, a me too ndinleme na, jam ete e ne ñyeman e be mone tyiña nleme wônan. 12 Bi nji beta se'e biabebien e be mia, ve bi abo na mi bi éfia mebun ajô dangan, nalé mi a ye bo ngul ya yalane ba b'abo ngunguan a mam m'ayené, a sa e nlem été. 13 Amu nge bi ne mekut, e ne amu Zambe ; nge bi ne fek, e ne amu mia. 14 Amu nye'ane Krist w'ajôô bia, amu bi atu'a yeme na môte wua a nga wu ajô bese ; nalé ate bese be nga wu. 15 A nga wu amu ajô bese, nde ete ba b'anyiñ, be nji yiane beta nyiñ mfa'a wob bebien, ve mfa'a ya nyô a nga wu a wômô amu ajô dab.

16 Nalé ate, ataté éyoñe ji, bi nji fe yeme môt mfa'a ya minsôn ; akôsabo bi nga yeme Krist mfa'a ya minsôn ; ve éyoñe ji, bi nji beta yeme nye nalé. 17 Ajô ete, nge môt éziñ a ne e be Krist, a nto mfefé ététéa ; nnômô a lôteya, ô lôô, mfefé ô soya. 18 Mam mese ma m'aso e be Zambe, nyô a nga late bia ñbwa e be émien amu Krist, a vey a fe bia ésaé ya nlatane ñbwa ; 19 e ne na, Zambe e be Krist a nga bo a late si nyô ñbwa e be émien, teke'e be lañ minkobane miab, nde a nga ve bia foé ya nlatane ñbwa. 20 Ajô ete, bi nto bijian bi njô bôt mfa'a Krist, Zambe a kobô'ô e be bia, Bi ayé'elane mia ajô Krist na, latane ñbwa a Zambe. 21 Amu ajô dangan, nyô a nji yem abé, a nga bo nye mboabé, nalé ate, e be nye, bi ne ngul ya bo zôsôa Zambe.

6 1 Nde, bi abo ésaé mfula'ane bia be nye, bi ay'elane mia na, mi bo te nyoñe mvame Zambe ane zesé jôm 2 amu a jô na,

“ Eyoñ é mbe nkañesan, me nga vô'ôlô wo,

A môse nyian, me nga volô wo.”

Mi lôô, éyoñe ji é ne éyoñ é ne nkañesan ; mi lôô, éyoñe ji é ne môse ya nnyian. 3 bi nji bôé môt éziñ ngôkobelô e zen, ane nkoban ô ne yené e ésaé jangan, 4 ve ane bebobisaé be Zambe, bi ase'e biabebien mimfa'a mise : abui njiban été, e bitibila'a, e mam me ne ayaé, e bindeñela'a, 5 e bibôm, e mimbôk, e bikukuma, e bisaé 6 e mfuban, e ñyemane mam, e ñwuane nlem, e mvam, e Mfufub Nsisiim, e nye'an ô ne te meveñ, 7 e nkobô ô ne benya mejôô, e ngule Zambe, a biôm mewosan bi ne zôsôô mfa'a ya mbonnôm a mbonga ; 8 e duma a ôson, e mbia étota'a a mbamba étota'a. Bi anyoñeban ane bedu'u bôt, ve bi too bebebela ; 9 ane bôt b'adimi, ve ba bôt b'atu'a fe yem ; ba b'awu, ve mi lôô, bi vee ; ba b'abômban, ve te wôéban ; 10 ane bewô'ô ôlun, ve bi avak kom ése ; ane minzôzoé, ve bi bo'o abui bôt minkukum ; ane ba be ne teke'e bi jôm, ve bi bili mam mese.

11 A bôt ya Korent, anyu dangan e yoo mfa'a wônan ; nleme wongan ô nto ndam. 12 Mi nji bo mbametan e be bia, ve mi ne mbametan e minlem mienan été. Ane ntimane nkobô M'akobô mia ane bone bam bo'ane fe minlem mienan ndam.

Tempela Vevee Zambe

(1 Kor 10 : 14-22 ; Ef 5 : 5-11 ; 1 Pét 2 : 9-12 ; Nkul 18 : 4)

14 Mi bo'o te be'e éboñeté jia mfula'ane a bôt be ne te buni. amu na mbunda'ane zôsôô ba ékotekot be né ? Nge na, za mfula'ane éfufub ba dibi bi né ? 15 Za njika'ane a ne zañe krist a Béliat ? Nge na, za ngabe mbuni a bili ba

Rev. Matthias MEYE

Secrétaire Général 1961

môt a ne te buni ? 16 Za nlata'ane ane zañe tempela Zambe a biyeñeyeña bi biôm ? Amu bia bi ne tempela vevea Zambe ; ane Zambe a nga jô na,

“ M'aye tabe e be be, me wulu'u zañe jab, m'aye bo Zambe wob, be ke b'aye bo bôte bam.

17 Ajô ete, kuan atan e be be, a taban nkandan a be, nalé Nti a jô, te nambane jôm é ne mvin ; wôna m'aye nyoñe mia,

18 a m'aye bo mia Esaa, a mia mi aye bo bobefam bam a bengo bam, nalé Nti a ne ngul ése a jô.”

7 1 A bôt m'anye'e, amu bi bili mintiñetane mi, mfuba'ane biabebien mfa'a ya mvin ése ya minsôn a nsisim, bi sondô bo mfuban ngum e nkoane Zambe woñ été.

Paul A Vak Amu Nkôñelan Nleme Kirke

(Min 25 : 25 ; 2 Kor 2 : 1-13 ; 6 : 11-13 ; 1 Tés 3 : 5-9 ; Behéb 13 : 17)

2 Dí'ane bia minlem mienan ; bi nji bo môt éziñ abé, bi nji ndamane môt éziñ, bi nji di môt éziñ nsenge. 3 Me nji jô nalé ane nge m'ave mia mekua, amu m'ate taté jô na, mi ne e minleme miangan été, na bi wu bia be mia, a nyiñe fe bia be mia. 4 Me bili beta ndinlem mfa'a wônan ; me too mia beta mebun ; me ne njalan a mvolane nlem. Etibili jangan ése été, me ne njalan a mevak.

5 Amu ja'ana éyoñ bi nga kui e Makédônia, minsône miangan mi nji ke bi awo'an, ve bi nga yene nju'u mimfa'a mise meluman atan, a woñ été. 6 Ve Zambe, nyô a volô minlem mi ba be wuabaneya e si, a nga volô bia minlem a nsoane Titus, sa ve a nsoane wé étam, ve fe a mvolane nlem a nga volôban e be mia, ane a nga kate bia ñyian mi ayi bia, miñyône mienan, ényan mi anyan ajô dam, nalé ate me nga dañedañe vak. 8 amu nge me nga ve mia ôlun a kalate wom, me ne te jôbane de (akôsabo me nga jôbane de), amu me lôô na kalate ate a nga ve mia ôlun, ja'ana ve nté éziñ. 9 Eyoñe ji, m'avak, sa amu mi nga veban ôlun, ve amu mi nga veban ôlun akui nkôñelane nlem ; amu mi nga wô'ô ôlun ane Zambe, ajô ete mi nji ke dimili jôm amu bia. 10 Amu ôlun ane Zambe w'abo nkôñelane nlem w'akui e nyian, teke'e bo mejôba'ane, ve ôlun nlem ya si nyô w'abo awu. 11 Amu fomba'an aka'a ngul ôlun ôte ane Zambe ô nga bo mia, aval avô mi nga kamane miabebien, aka'a ñwô'an abé, aka'a nkoane woñ, aka'a ñyian, aka'a mban, aka'a meleb ! Mezene mese mi nga liti na miabebien mi mbe ke bijô mfa'a ya jam ete. 12 Nalé ate, akôsabo me nga tili mia, me nji tili mia amu ajô ya nyô a bo évus éte, nge ajô ya nyô a nga tôban ékotekot éte, ve amu na, mbane mboane wônan mfa'a wongan ô ne litiban e zañe jenan asu Zambe. 13 Ajô ete bi nga volôbane de minlem.

13 Nde e fefel mvolane minleme wongan, bi nga dañedañe fe vak amu meva'a me Titus, amu nsisime wé ô nga bi awo'an a mia bese. 14 Amu nge me nga kobô nye jam éziñ ya énguñ e be mia, me nji nyoñ ôson ; ve aval ane jam ese bi nga jô mia e nga bo bebela, nalé ngunguane wongan asu Titus ô nga yené na ô mbe bebela. 15 Nde nleme wé w'adañedañe ke e be mia, ane a simesane mewô'ô menan mia bese, aval ane mi nga nyoñe nye a woñ a mfô'ôban. 16 M'avak, amu me bili njalane ndinlem e be mia.

Secrétaire Général 1961.....

Mvean Ya Esôs

(Mark 12 : 41-44 ; M.M. 11 : 27-29 ; Rôm 15 : 25-27 ; 2 Kor 9 ; 2 Tés 2 : 16 , 17)

8 1 A bobējañ, bi akômbô mi yem ajô mvame Zambe é nga veban e be bekirke ya Makédônia, 2 amu beta mebôbola'a ya nju'u wob été, abui meva'a mab a mebua ya azoé dab bi nga bulu dañe sôé akum ya ésose jab. 3 Amu be nga ve abim ane ngule jab, ane me ne ngule ya kañete, a dañe fe ngule jab, amu nkômbane wob bebien, 4 be nga ye'elane bia mbane mban na bi kañese na be nyoñ ngab ya ésaé ya volô mimfufub 5 ve sa ane bi nga buni, ve jam ôsu na, be nga tate ve bebien e be Zambe a bia amu nkômbane Zambe. 6 Nalé ate bi nga tindi Titus aval ane a nga tame taté bo ôsusua, na a sondô fe bo mbamba ésaé ate e be mia. 7 Nde aval ane mi abo nné ya mvaé mfa'a ya jam ese, mfa'a ya mbunan, mfa'a ya nkobô, mfa'a ya ñyemane mam, a avôle mboane mam, a nye'an mi anye'e bia, bo'ane fe na, mi dañedañ mfa'a ya mbamba ésaé nyô.

Me nji jô jame di ane mvinda, ve amu na me liti bebela ya nye'ane wônan a avôle mboane mam ane bôte bevo'o be boya. 9 Amu mi ayeme mvam Nti wongan Yésus Krist na, akôsabo a mbe nkukum, ve amu ajô denan, a nga bo nzôzoé, nde ete amu azoé dé, mia mi ne bo minkukum. 10 Nde amu jame di, m'ave mia fe'e jam : e ne mia étua mvaé éyoñe jina na, mi sondô jam mi nga taté bo ngume mbu mvus, sa ve mboan étam, ve fe nkômban, 11 nde ete ôjeja'a ya kômbô d'aye tindi mia na, mi sondô bo abim mi bili. 12 Amu nge nkômban ô ne été, d'aye bo mvaé abim ya mô a bili, sa abim a nji bi. 13 Me nji jô na, bevo'o be too mvo'é, ve mia mi be'e adit, 14 ve a ne jame ya ngab abime da na, mefo'o menan ya éyoñe ji, m'ayiane jalé ôsame wob, nde ete fe mefo'o mab me ne jalé ôsame wônan, nalé a ye bo ngab abime da. 15 Aval ane e ne ntilane na

“ Nyô a nga kôan abui, a nji bi jôm j'abuk, a nyô a nga kôane tyôtyoé, jôm é nji jembane nye.”

Titus A Bemvôé Bé

(1 Kor 14 : 40 ; 16 : 1-4. 2 Kor 9 : 1-5)

16 Ve akéva e bo'o e be Zambe nye a nga futi fulu avôle mboane mam e nleme Titus. 17 Amu a nga kañese nsili wongan, nalé fe amu émien a ne fulu avôle mboane mam, a zu e be mia a nkômbane wé. 18 Nsamba wé bi alôme mojañ éziñ a wum e be bekirke bese amu nkatane mbamba foé wé ; 19 sa ve nalé étam, ve nnye bekirke be nga tobe na a wulu e nsamba wongan mfa'a ya mbamba ésaé bi abo nyô na a ke ôsu, amu дума Zambe a ntilane ya mbamba nkômbane wongan. 20 Bi avañe na mô a bo te ve bia bijô mfa'a ya mvean ésos bi abo ésaé wu, 21 amu bi asôñ e jam e ne дума, sa ve mise me Nti étam, ve fe e mise me bôt bese. 22 Nde bi alôme mojañe wongan ba be be, nnye ate bi maneya bôbelô a yene nye a bili fulu ya ji'a bo mam abui aval ete, ve éyoñe ji a dañedañe bo mban, amu a mbili mia beta mebun. Mfa'a Titus, a ne mvolô wom a ébembóesaé mfa'a ya ésé jenan ; mfa'a ya bobējañe bangan, be ne minlômane ya bekirke a дума Krist. 24 Nde mi liti'i bekirke ndeme ya nye'an a ntabane mebun wongan ajô denan e be bôte ba.

Secrétaire Général 1961.....

Minveane Ya Volô Mimfufub

(Min 19 : 17 ; Yôh 3 : 16-18. 2 Kor 8 ; Fil 4 : 15-19 ; 1 Tim 6 : 17-19 ; Behéb 13 : 16)

9

1 Amu e ne me mbetane jame na me tili mia ajô mvean ya volô mimfufub, 2 amu m'ayeme mbamba nkômbane wônan, nde m'abo de mebun ajô denan e be bôt ya Makédônia, me jô'ô na, Akaya a maneya kômesan aso melu ya mvus ; évevé nleme jenan é nga fô'ô bôt abui ya be be. 3 Ve m'alôme bobejañ bete nalé énguñe jangan ajô denan j'aye bo te bo momo jôm mfa'a ya jame di, nde ete mi aye bo nkômesan, aval ane me nga jô na mi aye bo ; 4 a za bo na, nge bia be bôt béziñ ya Makédônia bi azu nsamba a koé mia te nkômesan, bi aye wô'ô ôson be za jô jam mfa'a wônan amu bi too mia ndinlem. 5 ajô ete me nga yen e yi'ane na, me tindi bobejañ bete be zu ôsu e be mia, be taté mane kôme minmveane mienan mi nga tiñeti, nalé mi aye bo nkôman, nalé a ye bo jam ya ébotan, a sa di ya minyamete.

6 Nalé a ne na, nyô a mias mialane ôkôlôt, a ye fe kôan nkôan ôkôlôt, a nyô a mis miasane ya ésos, a ye fe kôana nkônae ya ésos. 7 Môt ase a yiane bo aval ane a tyi'ya nlem été, sa a ôlun, nge a ntindan, amu Zambe a nye'e môt a ve a mevak. 8 Amu Zambe a ne fe ngul ya ve mia mvam ése bika bika, ane mi aye bo kom ése mi bili jôm ése, a va'a mia bika bika mfa'a ya mbamba mboan ase. 9 Aval ane e nga tilibane na,

A maneya mias, a maneya ve minzôzoé ;

“ Zôsô wé a too akekui nnôm éto.”

10 Nde nyô a wô'ô ve mmiase fes mvoñ a fembé ya di, a ye ve mia mvoñ, a fôlô je, a kô'ôlane bibuma ya zôsô wônan. 11 Mi a ye bo kum mimfa'a mise amu beta ésôse wôman, nnye a ye su'ulane bo na akéva e veban e be Zambe amu bia ; 12 amu mboane ya ésaé ji ô nji jale ve ôsame mimfufub étam ve w'asôé fe abui mimveane mi akéva e be Zambe. 13 Amu mbôbelane b'abôbelô mia mfa'a ya ésaé ji, mi aye wumulu Zambe amu mewô'ô menan a ne mi akañese mbamba foé Krist, a ésôs ya mimveane mi aveban mfa'a wob a mfa'a bôte bese bevok ; 14 nté b'ayi mia a ye'elan ajô denan, amu mvame Zambe j'aneman e be mia. 15 Akéva e bo'ô be Zambe amu mveane wé ô ne teke'e atoté !

Paul A Kamane Esaé Jé

(Rôm 15 : 17-19 ; 1 Kor 2 : 1-5 ; 2 Kor 6 : 4-7 ; 13 : 2-4, 10)

10

1 Mamien Paul, m'alebe mia, amu nje'ebane nlem a mbamba nlema Krist, me ne nyô a ne nsubane si éyoñ bia be mia bi ne mesu mesu, ve ayô'ô nlem éyoñ me ne mia ôyab. 2 M'aye'elane mia na, éyoñ m'aye bo wôé, me nji yiane liti ayok me bili a aka'a ndinlem ane m'asimesane na m'aye liti bôt bevo'ô b'asôane bia na bi awulu ane minsôn. 3 Amu akôsa bo bi awulu e minsôn, ve bi nji bo bita minsôn, 4 amu biôm mewosan ya bita biangan bi nji bo biôm ya minsôn, ve bi ya ngule Zambe, ane bi ne tyam alem. 5 Bi atyam bifia bi nlokan a jam mebun ese d'adibe ñyemane Zambe zen, bi abi ôsimesan ôse nkôm na ô wô'ô Krist ; 6 bi ne nkômane ya ve mboane melo ôse meleb, éyoñ mewô'ô menan me ntoo njalan.

7 Fomba'an e jam e ne mia mis été. Nge môť éziñ a too me bune na a ne nyôa Krist, a simesa'ane jame dina e nlem été na, aval ane a ne nyô Krist, nalé fe bi né. 8 amu ja'ana me ne wumu mamien ôbe abui ajô ngulenjôane jangan, nje Nti a nga ve bia ane bi aye yale mia, a sa mfa'a ya ndamane mia, m'aye bo te veban ôson. 9 Me nji yiane yené ane m'akômbô ve mia woñ a bekalate bam. 10 Amu b'ajô na, bekalate bé be ne adit a ngu, ve nyôle jé é ne atek éyoñ a too, nkobô wé fe teke'e mfañe jam. 11 Bôte bete be tame yeme na, jam bi ajô e kalate éyoñ bi ne momo, nde fe bi ajô éyoñ bi too. 12 Sa na bi azômbô telé biabebien nsamba éziñ nge ve'ane biabebien a ba b'ase'e bebien. Ve éyoñ bebiene bebien b'ave'ane mekim nge bebiene bebien b'ave'ane minkôñ, be ne teke'e ñyeman. 13 Ve bia, bi aye bo te wumu biabebien a dañe nné, ve bi aye ba'ale minné Zambe a nga tyi'i bia, ane bi ne kui e be mia. 14 Amu bi nji ke limiti biabebien, aval ane nge bi nji ke kui e be mia ; amu bi nga kui ja'ana e be mia a mbamba foé Krist. 15 Bi nji wumulu biabebien a dañe nné, éza mesu me ésaé été ; ve ndinleme jangan é ne na, nge mbunane wônan w'ayaé, afube dangan zañe jenan e dañe nen, 16 nalé ate bi ne kate mbamba foé e mesi me ne mia yat, sa na bi wumulu biabebien a ésaé é maneya boban éza afub môť mfe. 17 Nde môť a wumu émien, a wumulu'u émien e be Nti. 18 Amu sa môť a se'e émien, nnye a ne nkañesan, ve Nyô Nti a sek.

Paul Ba Be Beye'ele Bebadu'u

(Mat 7 : 15-20 ; Rôm 16 : 17, 18 ; 2 Kor 12 : 11-15. Gal 1 : 6-9 ; 4 : 9-20)

11 1 Ngo'o nge mi ne ngul ya jibi mon akute nyô mfa'a wom, jiba'ane fo'o ma ! 2 Amu m'asuñe mia aban e ne aban Zambe, amu me nga bo mia atin aluk e be Krist ane m'aye telé mia ane mfuban mbom e be nnôme wuwua. 3 Ve m'ako woñ, a za bo na, aval ane nyo é nga du'u Eve a bilese bié, ane minsimsesane mienan mi aye ndaman te fe bo ne saañ a mfuban mfa'a Krist. 4 Amu nge môť éziñ a zu, a kañete Yésus mfe sa nyô bi nga kañete, nge mi anyôñ nsisim w'aselan a wu mi nga nyoñ, a nge mi kañese mbamba foé a selane nyô mi nga kañese, éyoñ éte mi akôme jibi de. 5 amu m'ave'e na, mi nji bo mvus mfa'a éziñ e be biwôlô minlômane bite. 6 Akôsabo me ne asu'u nkobô, ve me nji bo de mfa'a ya ñyemane mam ; a zen ése bi maneya liti mia e jame di mimfa'a mise.

7 Ye me nga bo abé nsuan me nga suu mamien e si, ane mia mi aye beteban e yôb, amu me nga kate mia mbamba foé Zambe e zesé ? 8 Me nga saé bekirke befe zen ya nyoñe ma'an ya volô mia. 9 nde, éyoñ me nge too e be mia, a me too fe ôsame, me nji ka'a môť éziñ mbe'e, amu mam me nga jembane ma, bobajañ be nga so Makédônia, be nga bo be volô'ô. Ajô ete, me nga sa'ale, m'aye fe sa'ale ka'a mia mbe'e a zen éziñ. 10 Ane benya mejô me Krist me ne e be ma, ñwumane wome wu w'aye bo te kpweban évo mfa'a ya mefôla ya Akaya. 11 Amu jé ? Ye amu me nji nye'e mia ? Ke Zambe a yeme na, m'anye'e !

12 Ve jam m'abo, nde m'aye fe ke ôsu a bo, nde me tyi'i nkobô ya ba b'amemetane na, mfa'a ya énguñe jab, b'akômbô yené na b'abo ésaé ane bia. 13 Amu aka'a bôt ete be ne minlôman mi ne minsos, bebobisaé ya medu'an ; b'aveñsane bebien ane minlôman mi Krist. 14 Ve te seman, amu ja'ana Satan a veñesan émien ane éngel ya éfufub. 15 Ajô ete jam ete e nji bo nkenge, nge bebobisaé bé b'aveñesan bebien ane bezôsô bebobisaé. Asu'ulane dab d'aye bo ane mimboane miab .

Mintaé Mi Paul Ane Nlômam

(M.M. 9 : 16, 23-25 ; 20 : 18-27 ; 1 Kor 4 : 9-13 ; 15 : 10, 30-32 ; 2 Kor 6 : 3-10)

Rev. Mathias MEYE
Secrétaire Général 1961.....

16 M'abeta jô na, mô't a bo'ô te simesane na, me ne akut. Ve nge sa nalé, wô'na jiba'ane ma ane akut, nde ete ma fe me tame wumu mamien abim éziñ. 17 Jam m'azu jô, me nji jô de ane ngunlejôane Nti, ve ane akut, ñwumane ya ndinleme nyô ; 18 amu bôt abui b'awumu bebien mfa'a mam ya minsôn, ma fe m'aye wumu mamien. 19 Amu mi ajibi mekut a mevak, vôm miabebien mi ne mimfefek ! 20 Amu mi ajibi fo'ô , nge mô't éziñ a bo mia belo, nge a bi mia ane mbilize, nge a diane mia, nge a ne mebun, nge a bibi mia asu. 21 M'ajô nalé aval ane mô't a ve émien ôson, bi litiya ate'e ete. 22 Ye be ne Behébru ? Ma fe nalé. Ye be ne bone be Israël ? Ma fe nalé. Ye be ne mvoñe bôt Abraham ? Ma fe nalé. 23 Ye be ne bebobisaé be Krist ? Ma m'adañ. M'akobô ane nso'ô étyi. E Beta minju'u bisaé été, ma m'adañedañ ; e menda mimbô'ô été, ma m'adañedañ ; e minlun été te lañ ; e mewu été, biyoñe biyoñ. 24 Biyoñe bitan Beyude be nga bibi ma minkasa mewôm menyin, ô vaa wua. 25 Me nga biban alé mebiban mela ; me nga lumbane mekok, alumbane da. Biyoñ bila me nga fam awu éyoñ bifunga bi nga kubu e mañ. Me nga too ngum alu a ngume mô's e bido'ô bi mañ été. 26 Me keya mulu biyoñ abui ; e beangôndô été mfa'a ya asôé, e beangôndô été amu beze mimfaka, e beangôndô été amu ayoñe dam, e beangôndô été amu biku, e beangôndô été e nlam, e beangôndô été e fé été, e beangôndô été e mañe yôb, e beangôndô été e zañe bobebañ be ne minsos ; 27 e nju'u ésaé a ayaé ésaé été, e ntaban évévé été biyoñ abui, e zaé a évé été, e minyiane bidi été, aveb a soé été. E jam e titi ma yôb mô's ane mô's, te lañe mam mefe, e ne na, biyebé biam ajô bekirke bese. 29 Za a ne atek, a te yen me bo'ô atek, Za a nga kolé a ku, a te yen me yônôk ?

30 Nge ñwuman w'ayiane bo, m'aye wumu mamien amu mam ya ate'e dam. 31 Zambe, Esaa Nti Yésus, nnye a nyoñ ébotan akekui nnôm éto, a yeme na me ne te laa minsos. 32 E Damas, ngovina ya éjôé Arétas njô bôt, a nga telé bevaa e nname Damas na, be bi ma ; 33 nde me nga suubane si mfa'a ya mone mbé, me womelô'ô aka'a mekok, me too nkoé été, ane me nga fam e mo mé.

Miñyenan A Minlitan

(Nlañ 12 : 6-8 ; M.M. 22 : 17 ; 1 Kor 2 : 3-5 ; 2 Kor 4 : 7-10 ; Gal 4 : 13, 14)

12

1 M'ayiane wumu mamien, ve me nji nyoñe jôm été, m'aye ke ôsu mfa'a ya miñyenan a minlitane mi Nti. 2 M'ayeme mô't éziñ e be Krist, den mimbu awôm a minyin e mvus nge e mbe e nyôl été, nge a mbe e nyôl atan, me ne te yem ; Zambe nnye a yem nnye a nga to'éban a ke kui e yôbe lale ne vôs. 3 M'ayem a ka'a mô't ete nge a mbe e nyôl été, nge te nyôl, me ne te yem, Zambe nnye a yem 4 na, a nga to'éban a ke kui e Paradis été, ane a nga wô'ô minjôan mi vo'ô toteban, mmie mô't a nji bo ngul ya kobô. 5 Amu ajô aka'a mô't ete nde m'aye wumu mamien, ve amu a ne ajô dam nde m'aye bo te wumu de mamien, vengevenge ve ate'e mame dam été. 6 amu nge m'akômbô wumu mamien, me nji ke ye bo akut, amu m'aye kobô benya mejôô. Ve m'ajô'é mfa'a ôte, mô't éziñ a za simesan ajô dam adañ abim a yene ma, nge di a wô'ôtane be ma. 7 Nde amu étua abui minlitane mi mam, ane m'aye bo te bete mamien e yôb, éyo é nga veban e be ma e minsôn été, nlômane Satan na, a bôme ma, ane m'aye bo te dañe bete mamien e yôb. 8 amu ajô di me nga ye'elan Nti biyoñe bilale na, é vas ; 9 nde a nga jô me na, Mvame jam j'ayiane wo ; amu ngule jam j'ajaleban ate'e été. Ajô ete m'aye viane dañe wumu mamien ate'e mame dam été a mevak, nde ete ngule Krist j'aye tabe e be ma. 10 Amu ajô Krist, nde m'ayen ate'e mame dam mvaé, meta, mam me ne ayaé, bikpwe'ela'a, bitibila'a ; amu éyoñ me ne atek, éyoñ éte me ne ngu.

Paul A Yebe Kirke Ya Korent

(2 Kor 11 ; 13 : 1-10)

11 Me maneya bo akut ! Mia mi atindi me nalé, Amu ma me nga yiane se'eban e be mia ; amu me nji bo mvus mfa'a éziñ e be biwôlô minlôman bite, akôsabo me se ke jôm. 12 Mendeme me bebela nlôman me nga boban e zañe jenan a mbane njiban ôse, a mendem a bitua bi mam a biwôlô mimboan. 13 Amu na, mfa'a mbé me nga bo te mvamane mia ane bekirke befe ? vengevenge ve dina na, me nji ka'a mia mbe'e. Jama'ane ma évus éte ! 14 Mi lôô, éyoñe lale ji me nto nkômane ya zu e be mia. Ve m'aye ke bo mia mbe'e ; amu me nji jeñe biôme bienan, ve miabebien. Amu sa bon mmbe b'ayiane naane bebiaé akum, ve bebiaé mmbe b'anaane bon akum. 15 M'adañe nye'e me va'a mamien a mevak, me va'a mamien amu ajô binyiñe bienan, Nge m'anye'e mia abui, ye m'ayiane viane nye'ebane tyôtyoé ? 16 Ve kañesa'ane na mamien me nji ka'a mia mbe'e, me nga bo biles, nalé mi ajô, nde me nga nyoñe mbamba be mam ya be mia a medu'an. 17 Ye me nga diane mia a mô't éziñya bôt me nga bo me lôme mia ? 18 Me nga tindi Titus na a zu, a me nga lôme mojañ ate baa nye. Ye Titus a nga diane mia a zen éziñ ? Ye bi nji bo nalé a nsisime wua ? Ye bi nji wulu bibô'a mebo avale da ?

19 Nté ôse wu, ye mi asimesane na bi ne ve kamane biabebien asu denan ? E ne asu Zambe nde bi akobô e be Krist, mam mete mese ve mfa'a ya yale mia, A bôt bi anye'e, 20 Amu m'ako woñe na, éyoñ m'aye kui e be mia, me za koé mia avale bôt me nji kômbô, a na, mi za yene ma avale mô't mi nji kômbô ; amu ndô'ôtô m'akoé ntañete, aban, ayaa, mesengan, zok, minsok, mebun, a bingengam. 21 M'ako woñe na, éyoñ m'aye beta zu, Zambe wom a ye suu me si asu denan, a m'aye yi du amu bôt abui ya ba be nga bo abé melu mvus be ngenane te kôñelane minlem mfa'a ya mvin, mejian, a mvôle mam be nga bo.

Minleban Mi Asu'ulan A Mebetan

(2 Kor 10 : 1-11 ; 12 : 19-21)

13

1 Eyoñe lale m'azu e be mia ji. Nde anyu bengaa bebaé nge bela, nde éfia ése j'aye bo ñiyemetan. 2 Me nga mane leb ba be nga bo abé ôsusua a ba bese bevok, m'abeta fe leb éyoñe ji me too momo, aval ane me nga bo éyoñe baa me nga jome mia na, nge m'azu éyoñ éfe, m'aye bo te nyane mô't, 3 amu mi ajeñe ndem j'aliti na krist a kobô e be ma. A nji bo atek éyoñ a bo ésaé e be mia, ve a ne ngul e be mia. 4 Amu bi ne atek e be nye, ve éyoñ bi abelan a mia bi aye veebe bia be nye, amu ngule Zambe.

5 Fasane miabebien, mi yem nge mi yeme e mbunan été ; yemela'ane miabebien. Ye mi nji tu'a yeme na, Yésus a ne e be mia ? vengevenge ve mi ne fo'o te nkañesan. 7 Ve bi aye'elane Zambe na, mi bo te bo mbia jam éziñ, sa na bi yené ane ba be ne nkañesan, ve na mi bo jam e ne zôsôô, ja'ane bia bi ne bo ane ba be ne te nkañesan. 8 Amu bi nji bi ngul ya wosan benya mejôô, ve mfa'a ya yemete benya mejôô. 9 Amu bi avak, éyoñ bi ne atek, a mia ke mi too ngu. Jam bi aye'elan e ne na, mi sondô kômban. 10 M'atili jame di éyoñ me ne momo e be mia, nde ete éyoñ m'aye zu me bo te bo ayok ya belane ngulenjôane Nti a nga ve ma mfa'a ya lôñ a sa mfa'a ya tyam.

11 A bobajañ, m'asu'ulan, Lika'an mvo'é ; sonda'ane kômban ; vola'ane minlem ; bo'ane nleme wua ; tabab'ane mvo'é ; nde Zambe a ne nye'an a mvo'é a ye tabe e be mia. 12 Môt a bata'ane nyô mbok a mfuban nlatan anyu. Mimfufub mise mi abatane mia.

13 Mvam Nti Yésus Krist, a nye'ane Zambe, a mfulane minlem Mfufub Nsisim, bi bo'o e be mia bese.

Rev. Matthias MEYE
Secrétaire Général 1961.....